

Alarmanalyse

Arbejdsgrupperapport, august 2013

Indholdsfortegnelse

1. SAMMENFATNING	4
2. BAGGRUNDEN FOR ARBEJDSGRUPPENS ARBEJDE	5
3. ARBEJDSGRUPPENS NEDSÆTTELSE OG SAMMENSÆTNING	5
4. HVAD ER EN BLIND ALARM?	6
5. HVAD ER ET ALARMANLÆG?	7
6. HVORFOR ER BLINDE ALARMER FRA ALARMANLÆG ET PROBLEM?	8
7. HVOR OG HVORNÅR KRÆVES DER ALARMANLÆG?	10
7.1 Krav om alarmanlæg i byggelovgivningen	10
7.2 Krav om alarmanlæg i beredskabslovgivningen	11
8. GEBYR FOR UDRYKNING TIL BLINDE ALARMER FRA ALARMANLÆG	12
9. SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	14
10. FORSLAG TIL NEDBRINGELSE AF ANTALLET AF BLINDE ALARMER	16
10.1 Udformning og design af alarmanlæg samt udskiftning eller tilpasninger af alarmanlæg, der giver mange blinde alarmer	16
Diskussion.....	16
Anbefaling	18
10.2 Forbedret datagrundlag om udrykninger til alarmer fra alarmanlæg, herunder blinde alarmer, i Redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og INdberetningssystem (ODIN)	18
Diskussion.....	18
Anbefaling	19
10.3 Initiativer til at øge anlægsejerens, personalets og håndværkeres kendskab til det installerede alarmanlæg 19	
Diskussion.....	19
Anbefaling	20
10.4 Ændring af lovgrundlaget for opkrævning af gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra alarmanlæg og fornyet beregning af gebyret	21
Diskussion.....	21
Anbefaling	22
10.5 Reduceret udryknings sammensætning ved alarmer fra alarmanlæg	23
Diskussion.....	23

Anbefaling	24
10.6 Opbevaring af alarmregistrering ved ABA-centralen i en specifik logbog eller mappe til blinde alarmer	24
Diskussion.....	24
Anbefaling	25
11 ARBEJDSGRUPPENS ANBEFALINGER OG KONSEKVENSERNE HERAF.....	25
BILAG VEDHÆFTES I SÆRLIG FIL.....	30
<u>Bilag 1: Kommissorium for arbejdsgruppen vedrørende alarmanalyse</u>
<u>Bilag 2: Samlet mødenotat fra møder med RMG-Inspektion og DBI, marts 2013</u>
<u>Bilag 3: Notat om blinde, falske og reelle alarmer</u>
<u>Bilag 4: Notat om nedbringelse af antallet af blinde alarmer</u>
<u>Bilag 5: Notat om genberegning af gebyret for udrykning til blinde alarmer</u>

1. Sammenfatning

Arbejdsgruppen vedrørende alarmanalyse blev nedsat den 7. marts 2013 af Beredskabsstyrelsen med henblik på at belyse mulighederne for at nedbringe antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg.

Betegnelsen alarmanlæg er i denne rapport anvendt som en fællesbetegnelse for en række forskellige brandsikringsanlæg med forskellige detekterings- og reaktionsmetoder, hvis fællestræk er, at de har til formål at detektere brand eller gasudslip på et tidligt tidspunkt, og at de har en automatisk, direkte alarmoverførsel til det kommunale redningsberedskab.

Arbejdsgruppen vedrørende alarmanalyse har bestået af repræsentanter for Beredskabsstyrelsen, Energistyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, Foreningen af Kommunale Beredskabschefer (FKB), Kommunernes Landsforening (KL), TEKNIQ Installatørernes Organisation, Dansk Industri (DI) og HORESTA. Desuden har repræsentanter for DBI og RMG-Inspektion været inviteret til et møde i marts 2013. Arbejdsgruppen har afholdt to møder i april og juni 2013 og afslutter arbejdet med denne rapport, der afgives til Forsvarsministeriet.

Et stort antal blinde alarmer fra alarmanlæg samt udrykninger hertil indebærer en række samfundsmæssige u hensigtsmæssigheder. Disse kan være unødige driftsforstyrrelser på virksomheder, unødigt ressourceforbrug, som kunne have været anvendt til andet eller sparet, kompromittering af redningsberedskabet i tilfælde af samtidig modtagelse af reelle alarmer mv.

Arbejdsgruppen har drøftet flere konkrete tiltag, herunder også de tiltag, der er peget på i Deloitte's analyse om effektivisering af beredskabsindsættelsen fra 2012. På baggrund heraf, anbefaler arbejdsgruppen følgende:

1. At der i samarbejde med relevante aktører tages initiativ til at udarbejde relevant informationsmateriale, der beskriver hvad parterne (bygherre, dennes rådgiver, installatøren og i relevant omfang kommunalbestyrelsen) bør være opmærksomme på i planlægningsfasen. Det er arbejdsgruppens vurdering, at udskiftning af ikke driftsikre anlæg ikke nødvendigvis vil medføre en reduktion i antallet af blinde alarmer.
2. At der tages initiativ til at udarbejde nye regler for drift og vedligeholdelse af brandtekniske installationer. Punkt 1 og 2 indeholdes i et projekt, som Energistyrelsen igangsætter hos Dansk Standard.
3. At det i forbindelse med udviklingen af et nyt indberetningssystem til afløsning af ODIN (Redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og INdberetningssystem) drøftes, hvorvidt der er behov for et bredere datagrundlag.
4. At der tages initiativer til at øge anlægsejerens, personalets og håndværkeres kendskab til installerede alarmanlæg.
5. At det nærmere overvejes, hvorledes det kan sikres, at anlægsejere møder med en repræsentant (kontaktperson) ved alarmer fra alarmanlæg.
6. At det via en lovændring gøres obligatorisk for kommunalbestyrelsen at opkræve gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige alarmanlæg, og at den fornyede beregning af gebyret lægges til grund, jf. bilag 5 samt i øvrigt anbefalingen i Budgetanalyse af redningsberedskabet, 2012.
7. At udrykningssammensætningen til en alarm fra et alarmanlæg fortsat fastsættes af kommunalbestyrelsen, og består af den udrykning, som ville være sendt af sted ved en traditionel alarm fra det sted, hvor alarmeren er installeret.

-
8. At der udarbejdes en logbog/mappe til registrering af alarmer fra det enkelte alarmanlæg.

Arbejdsgruppens forslag vil samlet set kunne medføre økonomiske fordele for erhvervslivet og samfundet, og det er arbejdsgruppens vurdering, at der i lyset heraf ikke samlet set vil være nævneværdige forøgede administrative eller økonomiske byrder forbundet med forslaget.

2. Baggrunden for arbejdsgruppens arbejde

Den politiske aftale om redningsberedskabet for 2013-2014 indebærer, at der gennemføres en række effektiviseringer af det samlede redningsberedskab med det formål at sikre, at beredskabet er dimensioneret netop tilstrækkeligt.

Et element heri er, at der skal udarbejdes en analyse, som skal belyse mulighederne for at nedbringe antallet af blinde alarmer fra automatiske brandalarmanlæg samt belyse de sikkerhedsmæssige aspekter ved sådanne anlæg.

Analysen skal samtidig belyse eventuelle lov- og regelændringer, der skal til for at gennemføre de foreslåede tiltag, herunder de erhvervsøkonomiske konsekvenser af tiltag på området samt de økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne og staten. Der skal lægges vægt på, at analysen understøtter en udvikling rettet mod større medansvar blandt virksomheder, institutioner mv.

Igangsættelsen af analysen skal endvidere ses i lyset af, at *Udvalget vedrørende budgetanalyse af beredskabet 2012* bl.a. konkluderede, at udskiftning af ikke-driftsikre ABA-anlæg samt en højere gebyrtakst for blinde alarmer vil kunne bidrage til at nedbringe antallet af blinde alarmer og dermed ressourceforbruget forbundet med udrykninger hertil.

Der er nedsat en arbejdsgruppe til at forestå arbejdet med at gennemføre en analyse med henblik på at nedbringe antallet og ressourceforbruget med håndtering af blinde alarmer.

Forsvarsministeriet har ved mail af 26. februar 2013 godkendt kommissoriet for arbejdsgruppen vedr. alarmanalyse. Kommissoriet er medtaget som bilag 1.

3. Arbejdsgruppens nedsættelse og sammensætning

Ved brev af 7. marts 2013 nedsatte Beredskabsstyrelsen en arbejdsgruppe til at belyse mulighederne for at nedbringe antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg.

Arbejdsgruppen fik følgende sammensætning:

- Chefkonsulent Charlotte Micheelsen/Ingeniør Ersün Züfer, Energistyrelsen
- Inspektør Kim Rehmeier, Sikkerhedsstyrelsen
- Beredskabsinspektør Lars Bønding, Foreningen af Kommunale Beredskabschefer (FKB)
- Beredskabschef Ole Nedahl, Kommunernes Landsforening (KL)

-
- Teknisk konsulent Mads Risgaard Knudsen, TEKNIQ Installatørernes Organisation
 - Branchedirektør Elly Kjems Hove, Dansk Industri (DI)
 - Erhvervsjuridisk chef Kaare Friis Petersen, HORESTA
 - Kontorchef Henrik G. Petersen, Center for Forebyggelse, Beredskabsstyrelsen (formand)
 - Kontorchef Martin Dahl, Budget- og Regnskabscenter, Beredskabsstyrelsen (indtil den 31. maj 2013)
 - Fungerende kontorchef Carl Martin Jespersen, Budget- og Regnskabscenter, Beredskabsstyrelsen (fra den 1. juni 2013)
 - Kontorchef Elsebeth Grinvalds, Center for Beredskabstilsyn og Rådgivning, Beredskabsstyrelsen
 - Specialkonsulent Inge-Lise Andersen-Rosendal, Center for Forebyggelse, Beredskabsstyrelsen
 - Fuldmægtig Neriman Balikci, Center for Forebyggelse, Beredskabsstyrelsen
 - Seniorberedskabsmester Mikkel Kjær Rønnow, Center for Forebyggelse, Beredskabsstyrelsen

Arbejdsgruppen har i alt holdt to møder hhv. den 11. april 2013 og den 10. juni 2013.

Forud for møderne i arbejdsgruppen blev der den 19. og 20. marts 2013 afholdt møder med DBI og RMG-Inspektion. Fælles mødenotat fra disse møder er medtaget som bilag 2.

4. Hvad er en blind alarm?

Beredskabsstyrelsen har i "Notat om blinde, falske og reelle alarmer", april 2011 (bilag 3), givet følgende definitioner på disse alarmtyper:

Blind alarm: En alarm, der afgives utilsigtet eller i god tro, uden at der er brand eller overhængende fare for brand, eller hvor der ikke er sket nogen anden skade, som kræver eller kunne have krævet redningsberedskabets indsats.

Falsk alarm: En alarm, der afgives i ond tro, dvs. som en bevidst handling uden at der er brand eller overhængende fare for brand, eller hvor der ikke er sket nogen anden skade, som kræver redningsberedskabets indsats.

Reel alarm: En tilkaldelse af redningsberedskabet til en opgave, som ligger inden for beredskabslovens rammer, men som ikke er en blind alarm eller en falsk alarm.

Formuleringen "*kunne have krævet*" under blind alarm er indført for at tilgodese, at udrykning til opgaver, der kunne have krævet redningsberedskabets indsats, men som er løst før redningsberedskabets ankomst, ikke fejlagtigt klassificeres som blinde alarmer.

En blind alarm fra et automatisk brandsikringsanlæg, herunder et ABA-anlæg, er i § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1556 af 7. december 2009 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer, defineret som "*... en automatisk tilkaldelse af redningsberedskabet, uden at der er brand eller overhængende fare for brand*".

En alarm medfører, at redningsberedskabet rykker ud med den udryknings sammensætning, som kommunalbestyrelsen har fastlagt for den pågældende type alarm i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 765 af 3. august 2005 om risikobaseret kommunalt redningsberedskab.

5. Hvad er et alarmanlæg?

Betegnelsen alarmanlæg anvendes i denne rapport som en fællesbetegnelse for en række forskellige brandsikringsanlæg, herunder automatiske brandalarmanlæg (ABA-anlæg), med forskellige detekterings- og reaktionsmetoder, hvis fællestræk er:

- at de har til formål at detektere brand eller gasudslip eller at iværksætte en automatisk brandbekæmpelse på et tidligt tidspunkt, og
- at de har en automatisk, direkte alarmoverførsel til det kommunale redningsberedskab.

Et alarmanlæg kan varsle truede personer samt aktivere andre brandsikringsforanstaltninger for at øge personsikkerheden yderligere. Alarmanlægget vil således ofte igangsætte et varslingsanlæg, der betyder, at personer i bygningen varsles tidligt i forløbet, og at evakuering kan ske inden der opstår kritiske forhold. Derudover skal en tidlig detektering eller reaktion sikre, at risikoen for, at brande breder sig ukontrollerbart, mindskes. Med et alarmanlæg er det således muligt at skabe et højt brandsikkerhedsniveau.

Case 1:

Brand i et værksted blev begrænset af sprinkleranklægget

Tirsdag den 29. april kl. 20.19 blev redningsberedskabet kaldt ud til en alarm fra et automatisk sprinkleranlæg (AVS) i et autoværksted. Idet det konstateres, at sprinklerrummet er røgfylt, og at det stammer fra værkstedet, bliver 2. udrykning tilkaldt med melding om ild i bygningen. Det viser sig, at branden er startet i nogle el-installationer, og derefter har bredt sig til brandfarlige væsker, trykflasker og andet inventar i bygningen. Branden blev begrænset af AVS-anlægget. Hele værkstedet, salgsafdeling, lager og nabo-lejemål var blevet helt røgfylt og skulle efterfølgende rengøres af et skadeservicefirma.

Det er indsatslederens vurdering, at der blev reddet værdier for mange millioner, fordi der var installeret et AVS-anlæg og redningsberedskabet blev alarmeret tidligt i forløbet.

Et **lovpligtigt** alarmanlæg kan karakteriseres ved, at etablering af anlægget indgår som et krav i behandlingen af en byggesag. Anlægget er således et sikringselement, der udgør en del af bygningens samlede brandsikkerhed, og kravet har hjemmel i gældende lovgivning. Anlægget kan være etableret i henhold til byggelovgivningen eller beredskabslovgivningen.

Herudover kan der indgås aftale mellem fx en virksomhedsejer eller bygningsejer og en kommunalbestyrelse om etablering af et **frivilligt** anlæg med direkte alarmoverførsel til redningsberedskabet. Anlægget kan være installeret for at opnå en bedre sikring af personer, bygninger og værdier.

Alle alarmanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes, så de er pålidelige i hele bygningens levetid. Ved lovpligtige anlæg fremgår det af lovgivningen, at anlæggene skal kontrolleres og vedligeholdes, så de er pålidelige

i hele bygningens levetid. Ved frivillige anlæg kan løbende kontrol og vedligeholdelse være en del af tilslutningsbetingelserne for alarmoverførsel til redningsberedskabet.

I 2012 detekterede alarmanlæggene egentlige brande eller tilløb til brande i ca. 1.350 tilfælde. Det må anses for meget sandsynligt, at disse brande var blevet mere omfattende, såfremt de ikke var blevet detekteret på et tidligt tidspunkt af et alarmanlæg.

6. Hvorfor er blinde alarmer fra alarmanlæg et problem?

Antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg har i en årrække været jævnt stigende. Der har imidlertid i samme periode været en kraftig stigning i antallet af alarmanlæg og antallet af branddetektorer tilknyttet disse anlæg.

Figur 1: Blinde alarmer fra ABA-anlæg¹ og pr. 1.000 detektorer

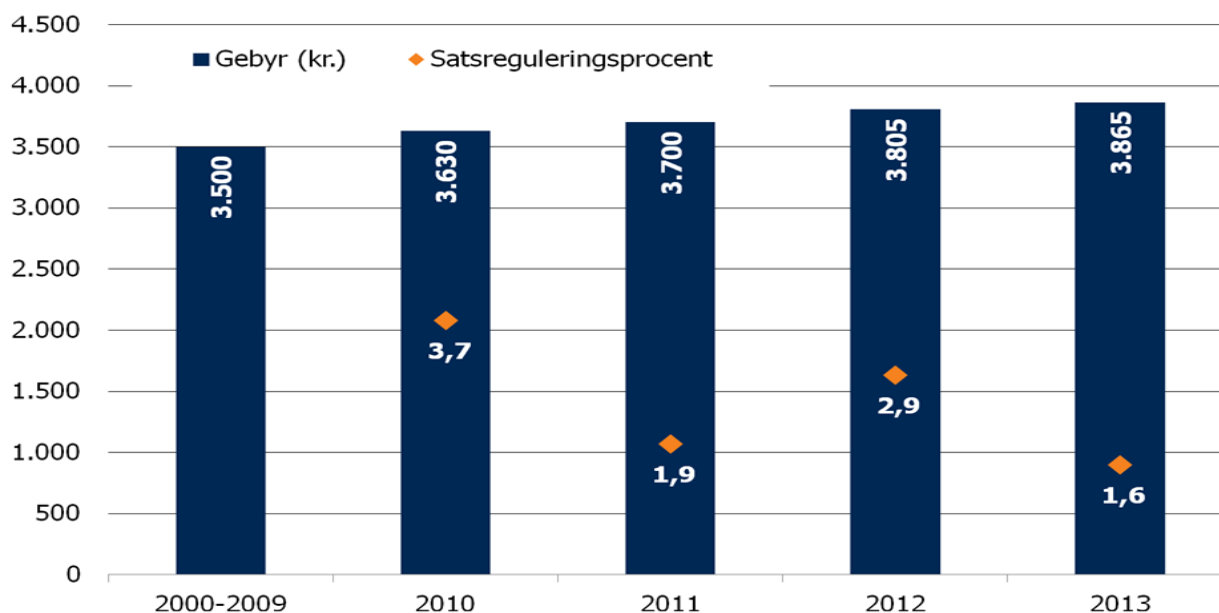
Kilde: ODIN og Sikkerhedsbranchen

Detektorer i ABA-anlæg: Opgørelsen er baseret på Sikkerhedsbranchens statistik over antal installerede detektorer pr. år.

For 2001-2011 er det aktuelle antal detektorer estimeret som antal detektorer året før plus 87,5 pct. af de detektorer, der er installeret i det aktuelle år. For 2012 er det aktuelle antal detektorer estimeret som antal detektorer i 2011 plus 85,0 pct. af de detektorer, der er installeret i 2012 (Kilde: Sikkerhedsbranchen). Opgørelsen omfatter detektorer af typerne: optiske røgmeldere, multifunktionsmeldere, termidetektorer, ion-røgmeldere og beamdetektorer.

¹ Det er i Redningsberedskabets Statistikbank ikke muligt at sortere på de forskellige anlægstyper, og ABA-anlæg er i den forbindelse anvendt som en fællesbetegnelse, idet størstedelen af de blinde alarmer stammer fra ABA-anlæg.

Figur 2: Gebyr for udrykning til blinde alarmer

Kilde: Beredskabsstyrelsen

2000-2009: Bekendtgørelse nr. 574 af 22. juni 2000 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde ABA-alarmer pr. år. Fastsat til et gebyr på 3.500 kr.

2010-2013: I bekendtgørelse nr. 1556 af 7. december 2009 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer er det i § 1, stk. 1, fastsat, at kommunalbestyrelsen kan opkræve et gebyr fra anlægsejeren til dækning af udgifter i forbindelse med redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige brandsikringsanlæg. Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 3, regulerer Beredskabsstyrelsen grundbeløbet én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det regulerede beløb afrundes til det nærmeste med 5 delelige beløb.

Et stort antal blinde alarmer fra alarmanlæg samt udrykninger hertil indebærer en række samfundsmæssige u hensigtsmæssigheder. Disse u hensigtsmæssigheder kan bl.a. være:

- *Virksomhedernes driftsforstyrrelser pga. blinde alarmer:*
Blinde alarmer er årsag til driftsforstyrrelser hos virksomheder og institutioner med alarmanlæg. Mange alarmanlæg aktiverer et varslingsanlæg, som efter hensigten skal resultere i en evakuering af hele eller dele af virksomheden eller institutionen. Dette kan medføre driftstab for virksomheden og institutionen, hvilket udgør et incitament til at undgå blinde alarmer.
- *Deltidsbrandfolk og frivillige brandfolk fra de Sønderjyske Frivillige Brandværn, som forlader deres arbejdsplads for at deltage i udrykninger til blinde alarmer:*
Langt de fleste redningsberedskaber i Danmark anvender deltidsansatte (honorarlønnede) brandfolk eller frivillige brandfolk fra de Sønderjyske Frivillige Brandværn. Disse brandfolk har deres primære hovedbeskæftigelse uden for redningsberedskabet, og de har en aftale med deres arbejdsgiver om, at de i arbejdstiden kan forlade arbejdspladsen for at deltage i udrykninger. Udrykninger til blinde alarmer kan være demotiverende for arbejdsgivernes velvilje til at lade medarbejdere stå til rådighed for redningsberedskabet i arbejdstiden.
- *Mange udrykninger:*
En alarm fra et alarmanlæg medfører en udrykning fra redningsberedskabet. Generelt er en udrykning til en blind alarm u hensigtsmæssig, idet de ressourcer, der anvendes på udrykningen, kunne

være anvendt anderledes eller sparet. Endvidere kan udrykninger til blinde alarmer medføre, at redningsberedskabet er optaget i tilfælde af en reel alarm. Endelig udgør udrykningskørsel en risiko i og en gene for trafikken, og der forekommer af og til ulykker som følge af udrykningskørsel.

- *Manglende tillid til alarmanlæg:*

Alarmanlæg skal primært medvirke til at sikre en hurtig alarmering af redningsberedskabet samt en tidlig varsling af de personer, som opholder sig i en bygning. For mange blinde alarmer kan bevirke, at befolkningen i stigende grad ikke tager brandalarmer/varslingssignaler alvorligt.

Beredskabsstyrelsen udarbejdede i april 2011 et notat om nedbringelse af antallet af blinde alarmer. Dette notat er medtaget som bilag 4.

7. Hvor og hvornår kræves der alarmanlæg?

I medfør af forskrifter fastsat med hjemmel i byggeloven eller beredskabsloven kan kommunalbestyrelsen kræve installeret alarmanlæg fx i plejehjem eller i særligt brandfarlige bygninger (lovplichtige anlæg). I visse tilfælde kan Beredskabsstyrelsen stille vilkår for kommunalbestyrelsens tilladelse til oprettelse, væsentlige ombygninger, udvidelser eller forandringer af særlige virksomheder, fx etablering af højlagre. Dette følger af forskrifter fastsat med hjemmel i beredskabsloven. Beredskabsstyrelsen kan således i medfør af bekendtgørelse om tekniske forskrifter for højlagre stille vilkår om alarmanlæg i et clad-rack højlager².

Det skal nævnes, at der er bygninger/lokaler, hvor der i henhold til byggelovgivningen er krav om installation af alarmanlæg, men hvor redningsberedskaberne ikke i henhold til beredskabslovgivningen har pligt til at foretage brandsyn. Omvendt er der bygninger/lokaler, hvor der netop er brandsynspligt, men hvor der ikke er krav om alarmanlæg hverken efter byggelovgivningen eller beredskabslovgivningen. Det kan fx være ældre hoteller, der er opført før 2004, dvs. før kravet om alarmanlæg blev indført i bygningsreglementet.

7.1 Krav om alarmanlæg i byggelovgivningen

Bestemmelserne i bygningsreglementet 2010 (BR10), kapitel 5, er funktionsbaserede brandkrav, der beskriver det sikkerhedsniveau, som i tilfælde af brand skal opnås i et byggeri. Det betyder, at der ofte kan være mange måder at udføre et byggeri på, så det opfylder det beskrevne sikkerhedsniveau. Uanset hvilken metode, der anvendes, skal det i nødvendigt omfang dokumenteres, at det krævede sikkerhedsniveau opnås.

Det er op til bygherren og dennes rådgivere at beslutte, hvordan brandsikringen udføres, samt at sikre at bygningsreglementets funktionskrav er opfyldt. Energistyrelsen har udgivet *Eksemplarsamling om brandsikring af byggeri*, som er en vejledning, der for traditionelle bygninger indeholder en række forslag til, hvorledes kravene i BR10, kapitel 5, kan opfyldes. Eksemplerne er en vejledning, og der kan ikke med hjemmel i vejledningen stilles krav til byggeriet.

² Et clad-rack højlager er et konstruktionsprincip, hvor reolerne indgår i de bærende konstruktioner. Konstruktionerne er brandmæssigt ubeskyttede, og ydervæggene er fastgjort til disse, jf. punkt 1.1.15 i bilaget til bekendtgørelse nr. 1204 af 13. december 2012 om tekniske forskrifter for højlagre.

Til illustration af anvendelsen af brandtekniske installationer fremhæves følgende bestemmelser i BR10 vedrørende ABA-anlæg, hvor størstedelen af de blinde alarmer stammer fra:

- Bygningsafsnit i anvendelseskategori 1³ skal udføres med ABA-anlæg, hvis bygningsafsnittet anvendes som industri- eller lagerbygning og har et etageareal større end 2.000 m². Såfremt bygningsafsnittet er udført med automatisk sprinkleranlæg, kan ABA-anlæg udelades. Bestemmelsen gælder også for visse avls- og driftsbygninger til dyrehold⁴.
- Bygningsafsnit i anvendelseskategori 5⁵ med tilhørende flugtveje skal udføres med:
 - ABA-anlæg og varslingsanlæg, hvis bygningsafsnittet har mere end 10 soverum eller er beregnet til mere end 50 sovepladser.
 - Røgalarmanlæg, som er tilsluttet strømforsyningen og er udført med batteribackup, hvis alle soverum har dør direkte til terræn i det fri. I dette tilfælde kan slangevinder, ABA-anlæg samt flugtvejs- og panikbelysning og varslingsanlæg udelades⁶.
- Bygningsafsnit i anvendelseskategori 6⁷ skal udføres med:
 - ABA-anlæg som skal udføres, så der kan ske varsling af personale⁸.
- Et ABA-anlæg og et automatisk sprinkleranlæg skal udføres med alarmafgivelse til redningsberedskabet⁹.

De ovenstående bestemmelser kan fraviges, hvis det over for kommunalbestyrelsen kan dokumenteres, at sikkerhedsniveauet, som beskrevet i kapitel 5.1, stk. 1, kan opnås på en anden måde¹⁰. Tilsvarende kan alarmanlæg i visse tilfælde kræves installeret som kompensation for, at der afviges fra andre krav eller bestemmelser i bygningsreglementet.

Det fremgår ligeledes af BR10, at brandtekniske installationer skal udføres, så de er pålidelige samt kan kontrolleres og vedligeholdes i hele deres levetid¹¹, samt at brandtekniske installationer skal kontrolleres og vedligeholdes, så de er pålidelige i hele bygningens levetid¹².

Der kan desuden i byggetilladelsen stilles krav om, at der foretages en systemintegrationstest for de brandtekniske anlæg inden bebyggelsen tages i brug¹³.

7.2 Krav om alarmanlæg i beredskabslovgivningen

Byggeloven og bygningsreglementet gælder for alt byggeri. De brandforebyggende regler, der er fastsat i medfør af beredskabsloven, fungerer som en overbygning på bygningsreglementets brandkrav.

³ Kontorer, industri- og lagerbygninger, jordbrugserhvervets avls- og driftsbygninger, garager, carporte og udhuse, teknikhuse til elektroniske kommunikationsnet og tjenester samt visse garageanlæg i én eller i flere etager.

⁴ BR10, kapitel 5.4, stk. 4.

⁵ Hoteller, kollegier, vandrehjem, kroer og pensionater.

⁶ BR10, kapitel 5.4, stk. 14, nr. 3 og 5.

⁷ Ældreboliger, behandlings- og sengeafsnit på hospitaler, plejehjem, fængsler, boliger og institutioner til fysisk eller psykisk handicappede, vuggestuer og børnehavner.

⁸ BR10, kapitel 5.4, stk. 15, nr. 2.

⁹ BR10, kapitel 5.4, stk. 17.

¹⁰ BR10, kapitel 5.4, stk. 18.

¹¹ BR10, kapitel 5.4, stk. 1.

¹² BR10, kapitel 5.4, stk. 2.

¹³ BR10, kapitel 1.4, nr. 6.

Generelt indeholder de brandforebyggende regler efter beredskabslovgivningen således skærpede krav til brand- og eksplosionsfarlige virksomheder og oplag, mens de supplerer kravene med bestemmelser om driften, for så vidt angår forsamlingslokaler, plejehjem mv.

Krav til brandforebyggende foranstaltninger i bygninger omfattet af beredskabslovgivningen sker med henblik på at sikre, at risikoen for, at brande opstår og breder sig ukontrollerbart, at skade på personer, ejendom og miljø finder sted, at store værdier ødelægges, formindskes mest muligt. Kravene skal endvidere sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder.

Kommunalbestyrelsen og Beredskabsstyrelsen kan i medfør af følgende forskrifter, udstedt med hjemmel i beredskabsloven, kræve installeret forskellige former for brandtekniske installationer med alarmoverførsel til redningsberedskabet efter følgende regler:

- Bekendtgørelse om tekniske forskrifter for højlagre¹⁴.
- Bekendtgørelse om tekniske forskrifter for brandfarlige væsker¹⁵.
- Bekendtgørelse om tekniske forskrifter for gasser¹⁶.
- Tekniske forskrifter for træbearbejdning og træoplæg, plastforarbejdning og plastoplæg, korn- og foderstofvirksomheder, fremstilling og oplagring af mel, visse brandfarlige virksomheder og oplag (TF-visse)¹⁷.
-

Alarmanlæg kan endvidere i visse tilfælde kræves installeret som kompensation for, at der afviges fra andre krav eller bestemmelser i de tekniske forskrifter.

8. Gebyr for udrykning til blinde alarmer fra alarmanlæg

Som et almindeligt princip gælder, at redningsberedskabets ydelser, ligesom andre offentlige serviceydelser fx fra politiet og ambulancetjenesten, er gratis.

Ved en ændring af beredskabsloven i 2000¹⁸ blev der imidlertid indføjet en bestemmelse (§ 23 a) i loven, hvorefter kommunalbestyrelsen fik mulighed for at opkræve et fastsat gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg. Disse anlæg omfatter efter lovforarbejderne brandalarmanlæg (ABA-anlæg), sprinkleranlæg (AVS-anlæg), gasalarmanlæg (AGA-anlæg) og rumslukningsanlæg (ARS-anlæg). Hensigten med denne bestemmelse var at søge at nedbringe antallet af blinde alarmer.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at kommunalbestyrelsen allerede med hjemmel i de almindelige kommunalretlige grundsætninger kan opkræve gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer fra frivillige automatiske brandsikringsanlæg. Vilkårene herfor, herunder betalingen, beskrives nærmere i tilslutningsaftalen mellem anlægsejeren og kommunalbestyrelsen. Med lovændringen blev der således tilvejebragt hjemmel til også at opkræve gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige anlæg.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1204 af 13. december 2012.

¹⁵ Bekendtgørelse nr. 28 af 4. januar 2010.

¹⁶ Bekendtgørelse nr. 1444 af 15. december 2010.

¹⁷ Tekniske forskrifter nr. 11050 af 1. februar 1990.

¹⁸ Lov nr. 339 af 17. maj 2000 om ændring af beredskabsloven, lov om orlov og lov om ferie.

Det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at det er anlægsejeren, der har ansvaret for, at der ikke via anlægget sker en utilsigtet tilkaldelse (alarmering) af redningsberedskabet. Det er derfor også anlægsejeren, der skal betale gebyret.

Om antallet af udrykninger til blinde alarmer, oplyses det i bemærkningerne til lovforslaget, at der i 1998 var 6.561 udrykninger til blinde alarmer på landsplan. Der var hverken i Beredskabsstyrelsen eller i Kommunernes Landsforening nogen viden om fordelingen mellem antallet af udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige anlæg og fra ikke-lovpligtige anlæg, men det blev antaget, at i hvert fald ikke under 2.500 udrykninger i 1998 blev foretaget til blinde alarmer fra lovpligtige ikke-kommunale anlæg, dvs. skønsmæssigt knap 40 pct. af det samlede antal udrykninger. Der henvises endvidere i lovbemærkningerne til en undersøgelse for årene 1995 og 1996 vedrørende blinde alarmer i Kolding og Odense Kommuner, der viste, at 95 pct. af samtlige alarmer fra automatiske brandsikringsanlæg var blinde alarmer.

I årene 1995 og 1996 var 88 pct. af udrykningerne til alarmanlæg i Gladsaxe Kommune forårsaget af en blind alarm.

Frem til årene 2011 og 2012 er der i Gladsaxe Kommune sket en fordobling af antallet af udrykninger til blinde alarmer fra alarmanlæg og en fordobling af antal anlæg. 91 pct. af udrykningerne til alarmanlæg er forårsaget af en blind alarm.

Det fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget, at gebyrets størrelse ville blive fastlagt på baggrund af kommunernes gennemsnitsomkostninger i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg, hvorfor nogle kommuner vil blive overkompenseret, mens andre kommuner ikke vil blive kompenseret for hele udgiften.

Gebyret på 3.500 kr. blev efterfølgende fastsat i bekendtgørelse nr. 574 af 22. juni 2000 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer efter forhandling med Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Med bekendtgørelse nr. 1556 af 7. december 2009 om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer, hvormed bekendtgørelsen fra 2000 blev ophævet, er der nu etableret hjemmel til at regulere gebyret. Dette sker nu én gang årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov nr. 373 af 28. maj 2003 om en satsreguleringsprocent, og gebyret er for 2013 fastsat til 3.865 kr.

Følgende tre betingelser kræves opfyldt, for at en alarm falder ind under bekendtgørelsens bestemmelser med den konsekvens, at der kan opkræves gebyr for udrykningen:

- Der skal være tale om en blind alarm, hvilket betyder, at der ikke er (eller har været) brand eller overhængende fare for brand i den konkrete situation, jf. i øvrigt definitionen på en blind alarm (afsnit 4).
- Alarmen skal komme fra et lovpligtigt alarmanlæg.
- Alarmen skal som udgangspunkt være udløst af automatikken i anlægget.

Det er i arbejdsgruppen diskuteret, hvorvidt der kan opkræves gebyr for udrykninger til blinde alarmer, der er forårsaget af et alarmtryk.

Hjemlen til at opkræve gebyr ved udrykninger til blinde alarmer fra automatiske brandsikringsanlæg er en konkret fravigelse af det generelle princip om, at redningsberedskabets ydelser er vederlagsfri. Hensigten med reglen er, at gebyret skal motivere anlægsejeren til at installere, bruge og vedligeholde det anlæg, som giver en ekstra tryghed i forhold til brande, på en hensigtsmæssig måde.

Alarmtryk afgivet i god tro, hvor det efterfølgende viser sig, at der ikke er brand eller overhængende fare for brand, omfattes ikke af reglen. Det samme gælder, hvis alarmtrykket på anden måde aktiveres ved en fejl, herunder fx ved et uheld, hvor en person falder ind mod alarmknappen, eller hvor alarmtrykket aktiveres af et barn, en udviklingshæmmet, en dement eller en psykisk syg person.

Det må dog antages, at en konkret vurdering set i lyset af hensigten med bestemmelsen kan føre til, at der i konkrete tilfælde kan opkræves gebyr for alarmer forårsaget af et alarmtryk, fx hvis indstrømmende vand påvirker automatikken i anlægget.

9. Spørgeskemaundersøgelse

I forbindelse med forberedelsen af arbejdet og nedsættelse af arbejdsgruppen konstaterede Beredskabsstyrelsen, at det nuværende indberetningssystem (ODIN) ikke indeholder tilstrækkeligt mange oplysninger om udrykninger til alarmanlæg, herunder udrykninger forårsaget af blinde alarmer. Styrelsen valgte derfor at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse blandt de kommunale redningsberedskaber med henblik på at skaffe et bedre datagrundlag bl.a. vedrørende fordelingen af alarmanlæg (lovpligtige anlæg og frivillige anlæg), de faktiske udrykningssammensætninger og opkrævning af gebyrer.

De modtagne besvarelser dækker 94 af landets 98 kommuner¹⁹.

Det fremgår af besvarelserne, at der i alt findes ca. 11.550 anlæg. Heraf findes ca. 3.650 anlæg i kommunale bygninger. De resterende ca. 7.900 anlæg findes i ikke-kommunale bygninger.

Gebyr

Der er 92 kommuner, der har besvaret spørgsmålet om opkrævning af gebyr for udrykninger til blinde alarmer.

Det fremgår, at 89 kommuner opkræver gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige anlæg, uanset om anlæggene befinder sig i kommunale eller ikke-kommunale bygninger. Lidt færre (82 kommuner) opkræver gebyr for udrykninger til frivillige anlæg, uanset om disse er kommunale eller ikke-kommunale.

Næsten alle kommunerne vurderer, at gebyret har stor eller nogen betydning i forhold til nedbringelse af antallet af blinde alarmer.

Årsager til blinde alarmer

De årsager til blinde alarmer, som de fleste kommuner i undersøgelsen peger på, er anlæggenes design, fx tages der ikke højde for dampudslip i storkøkkener, og der kan konstateres manglende eller for ringe viden hos og uddannelse af anlægsejere/brugere og håndværkere.

¹⁹ Tallene i besvarelserne er fremkommet på baggrund af kommunernes egne indberetning.

Af andre forhold af betydning for antallet af blinde alarmer nævnes rygning, alarmtryk, hærværk, indtrængende vand, rengøring mv.

Initiativer til nedbringelse af antallet af blinde alarmer

De initiativer, som kommunerne foreslår taget med henblik på nedbringelse af blinde alarmer, hænger godt sammen med de faktorer, der vurderes at være de almindeligste årsager til disse alarmer. Dialog, opfølgning, krav til anlægsejere/brugere, vejledning og højere gebyr går igen i besvarelserne.

Forslagene om højere gebyr skal ses i sammenhæng med bemærkningerne ovenfor vedrørende gebyrets motiverende virkning.

Konsekvenser af blinde alarmer

Der er ikke tale om en klar tendens i kommunernes bedømmelse af konsekvenserne af de blinde alarmer. Blandt negative konsekvenser nævnes specielt en demotiverende virkning på de personer, der varsles af anlægget, hos brandfolk samt hos disses primære arbejdsgivere, samt almindeligt ressourcespild.

Der nævnes dog også positive konsekvenser, så som bedre kendskab til betjening af alarmanlæg og kendskab til de lokaliteter, hvor de er installeret, fastholdelse af deltidsbrandfolk på grund af udrykningsaktiviteter og træning i udrykningskørsel.

Udrykningssammensætning og -bemanding

Det synes at være en overvejende tendens, at der anvendes standardudrykninger til alarmer fra alarmanlæg (evt. flere standardudrykninger efter vurdering af risiko og personbelastning, herunder tidspunktet på døgnnet). Indsatslederen deltager helt overvejende i disse udrykninger.

Af besvarelserne fremgår, at der både anvendes frivillige, deltidsbrandfolk, fuldtidsbrandfolk og en kombination heraf ved bemandingen af udrykningerne til alarmanlæg. Variationerne afspejler beredskabernes forskellige organisationsformer (fuldtidsberedskab, deltidsberedskab, en kombination heraf eller frivillige).

Det bemærkes, at bemandingen har indflydelse på de omkostninger, der er forbundet med udrykningerne. Deltidsbrandfolk får løn, når de alarmeres – uanset hvad de alarmeres til. Mange alarmer, reelle, blinde og falske tynger derfor de pågældende kommuners budgetter. Udgiften til udrykningen modsvares dog helt eller delvist af gebyret for blinde alarmer. Det samme gør sig ikke gældende, hvor udrykningerne bemandes med fuldtidsansatte brandfolk, idet deres løn ikke afhænger af antallet af alarmer.

Tidsforbrug

Det skønnede tidsforbrug pr. udrykning til blinde alarmer fra alarmanlæg er i gennemsnit ca. 45 minutter.

Andre bemærkninger

Kommunerne har haft mulighed for at fremsætte supplerende bemærkninger samt forslag til initiativer, der vil kunne nedbringe antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg. I de supplerende bemærkninger understreges vigtigheden af alarmanlæg, som ikke må overses i forsøget på at nedbringe antallet af blinde alarmer, der er ulempen ved det høje sikkerhedsniveau i relation til sikring af menneskeliv, værdier mv. De foreslåede initiativer til at nedbringe antallet af blinde alarmer peger med stor vægt på dialog, uddannelse, viden og opfølgning.

10. Forslag til nedbringelse af antallet af blinde alarmer

En række forhold vedr. de brandtekniske installationer, procedurer, personlig adfærd mv. kan have indflydelse på antallet af blinde alarmer.

Ifølge Redningsberedskabets Statistikbank var der i 2012 12.183 blinde alarmer forårsaget af alarmanlæg. De blinde alarmer fra alarmanlæg udgjorde således i 2012 ca. en tredjedel af det kommunale redningsberedskabs samlede antal udrykninger (ca. 38.000). Disse tal skal dog ses i lyset af, at der findes ca. 12.000 anlæg, således at antallet af udrykninger svarer til ca. 1 blind alarm pr. anlæg pr. år.

Der kan formentlig fortsat ske en nedbringelse af antallet af udrykninger til blinde alarmer, hvis der arbejdes med en bred vifte af initiativer. Det er dog arbejdsgruppens vurdering, at antallet af sådanne udrykninger næppe kan bringes væsentligt længere ned. Dette skyldes bl.a., at det i kommuner, der aktivt har arbejdet med området, kun har vist sig muligt at nedbringe antallet til ca. 0,9 blinde alarmer pr. anlæg pr. år. En nedbringelse til dette niveau svarer til en nedbringelse på godt 1.000 udrykninger pr. år.

Arbejdsgruppen har drøftet nedenstående konkrete forslag. Der er også nedenfor redegjort for arbejdsgruppens drøftelser vedr. udrykninger til alarmanlæg.

I Deloittes analyse om effektivisering af beredskabsindsættelsen fra 2012 er der peget på fire effektiviseringstiltag vedr. udrykninger til blinde alarmer; reduceret udrykningssammensætning, højere gebyrtakster for udrykninger til blinde alarmer, udskiftning af ikke-driftssikre ABA-anlæg og øget brug af forvarsler. Disse tiltag er behandlet nedenfor.

10.1 Udformning og design af alarmanlæg samt udskiftning eller tilpasninger af alarmanlæg, der giver mange blinde alarmer

Diskussion

Som led i budgetanalysen af redningsberedskabet udarbejdede Deloitte fem delanalyser, herunder analysen om effektivisering af beredskabsindsættelsen²⁰. I kapitel 3.4. anfører Deloitte, at der vil kunne opnås væsentlige reduktioner i antallet af blinde alarmer, hvis der indføres strengere krav til ABA-anlægs tekniske og driftsmæssige formlen.

Af afrapporteringen fra udvalget for budgetanalyse af redningsberedskabet, 2012, fremgår, at der i udvalget var enighed om, at dette forslag vil kunne reducere antallet af blinde alarmer.

I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde er det ikke godtgjort, at der vil kunne opnås en reduktion på 40 pct. af blinde ABA-alarmer som anført i Deloittes analyse.

²⁰ Kapitel 3 i Deloittes "Budgetanalyse af redningsberedskabet" vedrører blinde alarmer fra ABA-anlæg: http://www.fmn.dk/nyheder/Documents/2012_forligsdokumenter/bilag.pdf

Der er i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde fremlagt oplysninger, der peger på, at ældre anlæg er driftssikre, mens andre oplysninger peger på, at ældre anlæg giver relativt mange fejlalarmer. Der er således ikke noget entydigt billede. Spørgeskemaundersøgelsen peger heller ikke på, at selve teknikken er blandt de væsentligste årsager til blinde alarmer fra alarmanlæg.

Arbejdsgruppen finder dog, at der er en særlig udfordring, når der projekteres og opføres bygninger, hvor der skal opsættes alarmanlæg. I en række tilfælde er alarmanlægget ikke målrettet den fremtidige anvendelse af bygningen. Der bør derfor være større fokus på bl.a. at vælge den rigtige type detektor, og at de valgte detektorer opsættes på de konkret mest velegnede steder under hensyntagen til lokalitetens fremtidige anvendelse. Dette løses efter arbejdsgruppens opfattelse ikke gennem flere regler, men gennem forstærket dialog mellem bygherre, dennes rådgiver, installatøren og i relevant omfang kommunalbestyrelsen. Endvidere kan ændret indretning og ændret anvendelse af lokaliteterne betyde, at de opsatte detektorer ikke længere er de bedst egnede eller ikke længere er opsat de mest hensigtsmæssige steder i forhold til fx varmekilder, røgafgivende apparater (brødrister, ovne, opvaskemaskiner og lign.).

Flytning af en detektor, som har medført et uforholdsmæssigt stort antal blinde alarmer, til en mere egnet placering vil derfor i nogle tilfælde kunne nedsætte antallet af blinde alarmer. Det samme gælder muligheden for udskiftning af en detektor med en mere egnet eller indførelse af flerdetektorafhængighed, dvs. at alarmoverførsel til redningsberedskabet først sker ved aktivering af fx to detektorer. Endvidere kan det overvejes at etablere en vis tidsforsinkelse (tidsundertrykkelse) på alarmoverførslen, så personalet har mulighed for at undersøge, om aktiveringen skyldes en reel brand eller en utilsigtet hændelse. Tidsundertrykkelse fungerer således, at detektorerne læser værdier og udsender et varsel/lokal alarm om brand eller fare for udvikling af brand i en meget tidlig fase. Ved aktivering af tidsundertrykkelse varsles personel i bygningen, eksempelvis via sms til mobiltelefon eller automatisk telefonopkald til den driftsansvarlige, der har mulighed for at undersøge, om der er tale om en brand. Tidsundertrykkelse giver derved mulighed for deaktivering af alarmer, hvis der er tale om en blind alarm. Hvis der er tale om en reel brand, har personalet mulighed for selv at foretage relevante foranstaltninger, samtidig med at redningsberedskabet alarmeres.

Deloitte vurderer, at systematisk brug af tidsundertrykkelse på alarmanlæg vil kunne medføre en reduktion af antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg. På baggrund af interview med beredskaber og fageksperter skønner Deloitte, at det vil medføre en reduktion på op til 40 pct., hvis funktionaliteten begynder at blive anvendt som standard, når alarmanlæg installeres og inspiceres.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at anvendelse af tidsundertrykkelse bør vurderes nøje og med sikkerhedsniveauet for øje. Anlægsejeren og dennes personale skal være grundigt instrueret, således at årsagen til en blind alarm undersøges nøje, herunder hvor alarmeren er detekteret. I højlagre må der eksempelvis ikke anvendes tidsundertrykkelse²¹, da der er en stor risiko for hastig brandudbredelse i højlagre, hvor tiden er en afgørende faktor i forhold til evakuering og for redningsberedskabets indsats. Anvendelse af tidsundertrykkelse bør derfor kun anvendes efter en konkret vurdering. Arbejdsgruppen finder derfor ikke Deloitte's vurdering af en 40 pct. reduktion af blinde alarmer fra alarmanlæg ved anvendelse af "forvarselsfunktionaliteten" som værende hverken forsvarlig eller realiserbar.

²¹ Punkt 7.1.3 i bilaget til bekendtgørelse nr. 1204 af 13. december 2012 om tekniske forskrifter for højlagre.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At bygherre og bygherres rådgiver i planlægningsfasen er opmærksomme på alarmanlæggets udformning i forhold til anvendelsen af bygningen. I denne forbindelse er dialogen mellem bygherre, dennes rådgiver, installatøren og i relevant omfang kommunalbestyrelsen, vigtig. Det er ligeledes vigtigt, at der er et tæt samarbejde med installatørerne ved installation af anlæggene og ved den efterfølgende kontrol og vedligeholdelse. Det anbefales, at der i samarbejde med relevante aktører tages initiativ til at udgive relevant informationsmateriale herom.
- At der tages initiativ til at udarbejde nye retningslinjer for drift og vedligeholdelse af brandtekniske installationer baseret på EN-standarder samt internationale standarder. Retningslinjer for drift og vedligeholdelse af brandtekniske installationer fremgår i dag af Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts (DBI's) retningslinjer, nr. 001-005 og 006. Beredskabsstyrelsen og Energistyrelsen har tidligere henvist til DBI's retningslinjer i styrelsernes administrative forskrifter. Denne praksis er i nyere forskrifter forladt af Energistyrelsen og Beredskabsstyrelsen.

Begge disse anbefalinger indgår i et projekt, som Energistyrelsen igangsætter hos Dansk Standard.

10.2 Forbedret datagrundlag om udrykninger til alarmer fra alarmanlæg, herunder blinde alarmer, i Redningsberedskabets Online Dataregistrings- og INdberetningssystem (ODIN)

Diskussion

Arbejdsgruppen har noteret sig, at der var behov for at gennemføre en relativ stor spørgeskemaundersøgelse ved samtlige kommunale redningsberedskaber som led i denne analyse. Baggrunden herfor var bl.a., at det nuværende indberetningssystem (ODIN) ikke indeholdt tilstrækkeligt mange oplysninger om udrykninger til alarmanlæg, herunder udrykninger forårsaget af blinde alarmer. Det bemærkes, at der også var spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen, som ikke egner sig til at fremgå i et indberetningssystem over udrykninger.

Der er igangsat et arbejde omkring etablering af et nyt indberetningssystem til afløsning af ODIN. Det er i denne forbindelse vigtigt, at det nye indberetningssystem kommer til at indeholde relevante oplysninger til brug lokalt og nationalt i forbindelse med alarmer fra alarmanlæg, herunder også blinde alarmer. Det er arbejdsgruppens vurdering, at et styrket vidensgrundlag også i fremtiden vil kunne bidrage til at fokusere indsatsen i forhold til at nedbringe antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg.

Arbejdsgruppen har ikke foretaget en detaljeret gennemgang af oplysninger, der kan være relevante at have med i det nye indberetningssystem (inndata). Gruppen skal dog pege på, at oplysninger om anlægsnummer, detektornummer, gruppenummer og årsagen til alarmen umiddelbart synes at være de vigtigste. Flere af de spørgsmål, som var medtaget i spørgeskemaundersøgelsen, bør dog vurderes nærmere med henblik på beslutning om, hvorvidt disse oplysninger bør fremgå af det nye indberetningssystem. Omfanget af oplysninger skal dog også ses i lyset af det konkrete beredskabsfaglige behov og ressourceforbrug forbundet med registreringen.

Vedrørende uddata bør det nye indberetningssystem give mulighed for, at redningsberedskaberne foretager dataudtræk fra systemet, således at der nemt og hurtigt kan foretages screeninger og udskrives rapporter og lister med oplysninger om alarmer, herunder blinde alarmer, fra de enkelte anlæg. Beredskabsstyrelsen vil dermed også mere detaljeret kunne følge med i udviklingen af udrykninger til alarmer fra alarmanlæg, herunder blinde alarmer, til brug for national statistik.

Indberetningssystemet kan således anvendes til hurtigt og nemt at indhente oplysninger om de enkelte alarmanlæg. Det vil på denne måde være muligt for redningsberedskaberne at følge udviklingen for de enkelte anlæg og se, hvilke detektorer der udløser blinde alarmer.

Kommunerne skal opfordres til, at data fra indberetningssystemet anvendes i forbindelse med brandsyn, jf. pkt. 9, og ved kontakt til anlægsejere i almindelighed.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At Beredskabsstyrelsen i forbindelse med udviklingen af et nyt indberetningssystem til afløsning af ODIN inddrager overnævnte diskussion med henblik på at sikre et forbedret datagrundlag vedr. udrykninger til alarmanlæg, herunder udrykninger til blinde alarmer.

10.3 Initiativer til at øge anlægsejerens, personalets og håndværkeres kendskab til det installerede alarmanlæg

Diskussion

Både DBI og RMG-Inspektion har understreget, jf. bilag 2, at det er vigtigt, at den driftsansvarlige og personalet bliver uddannet i brug af eget alarmanlæg, idet mange ikke har tilstrækkelig viden om eget anlæg til at kunne betjene det. RMG-Inspektion vurderer, at formentlig 60-80 pct. af de blinde alarmer skyldes dette forhold. TEKNIQ og KL vurderer dog, at andelen ikke er så høj. Uanset andelen i blinde alarmer, vil skærpet fokus på instruktion og uddannelse af brugere efter arbejdsgruppens opfattelse kunne nedbringe antallet af blinde alarmer.

RMG-Inspektion oplyste desuden, at nogle vagtcentraler ikke ønsker, at virksomheden eller institutionen sender prøvealarmer ind til vagtcentralen, dvs. at anlægsejeren ikke selv kan afprøve sit anlæg uden først at koble alarmoverførelsen til vagtcentralen fra. Dette kan hindre virksomheden eller institutionen i at opnå en fortrolighed med anlægget. Det er dog arbejdsgruppens vurdering, at dette ikke bør være til hinder for at opnå fortrolighed med anlægget, og at denne fortrolighed kan opnås på anden vis.

I de virksomheder, institutioner mv., hvor der er mange blinde alarmer, vil dialog med anlægsejere og brugere sikre, at anlægsejere og brugere bliver bekendte med de muligheder, som findes for at nedbringe antallet af blinde alarmer. Det er arbejdsgruppens vurdering, at der ikke bliver informeret om eller taget hensyn til alarmanlæg, når håndværkere er på besøg, hvilket ligeledes medfører, at blinde alarmer opstår. I forbindelse med en dialog med anlægsejere og brugere, bør de i særlig grad gøres opmærksomme på, at de på baggrund af oplysninger fra installatøren skal foretage nødvendig informering/oplysning af håndværkere

samt sørge for at frakoble relevante detektorer under håndværkerarbejdet, da det bl.a. er aktiviteter som svejsning, slibning og skæring, der kan føre til blinde alarmer.

Case 2:

Redningsberedskabet blev torsdag formiddag alarmeret to gange til et plejehjem

Torsdag den 6. juni klokken 10.30 blev redningsberedskabet kaldt ud til en alarm fra det automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA) på et plejehjem. Det viser sig at det er en VVS-mand der skærer med en vinkelsliber, så brandvæsenet kører hurtig hjem igen.

Klokken 10:36 går alarmeren igen, af samme årsag.

Tilslutningsaftalen mellem anlægsejeren og kommunerne er stort set ens fra kommune til kommune, men der er stadig mulighed for at tilpasse den, og der kan fx kræves uddannelse af personale i brugen af alarm-anlægget.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At der udarbejdes vejledninger til eksempelvis redningsberedskaberne, anlægsejere, brugere og håndværkere for at øge kendskabet til og betydningen af vedligeholdelse af alarmanlæg. Kendskab til anlæggenes muligheder, begrænsninger, designforbedringer, og hvad der kan udløse alarmer, vil kunne medvirke til at nedsætte antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg. Det anbefales, at Beredskabsstyrelsen i samarbejde med relevante aktører tager initiativ til at udgive relevant vejledningsmateriale herom.
- At der udbydes kurser for anlægsejere og brugere med henblik på at sikre, at disse bliver bekendte med de muligheder, som findes for at nedbringe antallet af blinde alarmer. Et incitament for anlægsejere og brugere for at melde sig til kurset kan være at opnå større kendskab til eget anlæg, da mange ikke har tilstrækkelig viden om eget anlæg til at kunne betjene det, samt for at nedsætte omkostningerne i forbindelse med (hyppige) blinde alarmer.
- At der skabes dialog på foranledning af redningsberedskabet med udgangspunkt i en opgørelse af antallet af blinde alarmer på virksomheden. Dette vil primært være relevant for virksomheder, hvor redningsberedskabet ikke foretager brandsyn, og hvor der hyppigt opstår problemer med blinde alarmer.
- At der udarbejdes undervisnings- og vejledningsmateriale til håndværkere for at forøge kendskabet til alarmanlæg og den eventuelle påvirkning af disse ved håndværksarbejde.
- At det nærmere overvejes, hvorledes det sikres, at anlægsejer møder med en repræsentant (kontaktperson) ved alarmer fra alarmanlæg. Det vil over for virksomheden eller institutionen synliggøre antallet af blinde alarmer og dermed give incitament til at nedbringe antallet.

10.4 Ændring af lovgrundlaget for opkrævning af gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra alarmanlæg og fornyet beregning af gebyret

Diskussion

Bestemmelsen i § 23 a om gebyr for udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg blev indsat i beredskabsloven med den ændring af loven, der skete ved lov nr. 339 af 17. maj 2000. Bestemmelsen er en fravigelse af det almindelige princip i beredskabsloven om, at redningsberedskabets ydelser er vederlagsfri.

Formålet med bestemmelsen, der blev indsat efter ønske fra kommunerne, var at nedbringe antallet af blinde alarmer fra de lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg. Gebyret skulle udgøre en økonomisk tilskyndelse i forhold til anlægsejerne til en bedre vedligeholdelse og daglig anvendelse af disse anlæg mv. Det var op til kommunalbestyrelserne, hvorvidt de ville gøre brug af denne hjemmel. Spørgeskemaundersøgelsen har vist, at der er ca. 10 kommuner ud af 98 kommuner, der ikke gør brug af muligheden for at opkræve gebyr, jf. afsnit 9. Der kan desuden være forskel på, om der er tale om kommunale bygninger eller ikke-kommunale bygninger samt på lovpligtige og frivillige anlæg.

Bestemmelsen i beredskabslovens § 23 a omfatter ikke frivillige alarmanlæg, da kommunerne med hjemmel i almindelige kommunalretlige grundsætninger kan opkræve et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra disse anlæg. Opkrævning af et gebyr fremgår typisk af tilslutningsaftalen.

Arbejdsgruppen finder, at det ved en lovændring bør gøres obligatorisk og ikke længere valgfrit for kommunalbestyrelsen at opkræve gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske alarmanlæg, når betingelserne for opkrævning af gebyret i øvrigt er opfyldt. Gebyrets størrelse skal samtidig genberegnes, jf. nedenfor. Dette vil medføre en ensartethed over hele landet og styrke incitamentet til at undgå blinde alarmer fra automatiske brandalarmanlæg.

KL har bemærket, at gebyrordningen bør udformes, således at kommunalbestyrelsen kan beslutte ikke at opkræve gebyret, hvis alarmanlægget sjældent afgiver en blind alarm. Beredskabsstyrelsen vurderer, at indsættelse af en undtagelsesbestemmelse, hvorefter kommunerne kan undlade at opkræve gebyr, ikke er foreneligt med de øvrige arbejdsgruppemedlemmers ønske om at gøre opkrævning obligatorisk, og at forslaget kan komme i konflikt med den forvaltningsretlige grundsætning om ligebehandling. Dette forslag vil derfor ikke blive afspejlet i lovforslaget.

Lovændringen vil kunne gennemføres samtidig med de øvrige ændringer af beredskabsloven, som følger af den politiske aftale om redningsberedskabet i 2013-2014.

Gebyret for udrykninger til blinde alarmer fra de lovpligtige anlæg fastsættes efter beredskabslovens § 23 a som gennemsnitsomkostningerne i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg. Det blev i forbindelse med reglens indførelse erkendt, at nogle kommuner på denne måde ville blive overkompenseret, mens andre kommuner ikke ville blive kompenseret for hele udgiften til udrykningen.

I 2000 byggede udrykningssammensætningerne i de kommunale redningsberedskaber på centralt fastsatte krav i dimensioneringsbekendtgørelsen. Disse krav bortfaldt med indførelsen af den risikobaserede dimensionering i 2005. Efter de nugældende regler er det således den enkelte kommunalbestyrelse, der fastsætter dimensioneringen på baggrund af en lokal risikoprofil og et fastlagt serviceniveau for redningsberedskabet i kommunen.

Et gennemsnitsgebyr må derfor i dag fastsættes på et statistisk grundlag. Et sådant centralt fastsat gebyr vil løbende skulle reguleres, og arbejdsgruppen anbefaler, at reguleringen sker som i dag, jf. bekendtgørelse om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer; dvs. en årlig regulering med satsreguleringsprocenten.

Flere kommuner har gennem en periode peget på, at gebyret langt fra kompenserer de faktiske omkostninger ved udrykninger, og at et gebyr af den størrelsesorden, som er gældende i dag, ikke virker som en relevant motivationsfaktor over for anlægsejerne. I 2013 er gebyret fastsat til 3.865 kr.

Det er Deloitte's vurdering, at der ikke er nogen sammenhæng mellem gebyrtaksten og de tilhørende udgifter. I forhold til ordningens præventive effekt har Deloitte gennem de kvalitative interview erfaret, at gebyrets nuværende størrelse ikke betragtes som højt, det vil sige, at et højere gebyr sandsynligvis vil have en større præventiv effekt, end ordningen har i dag.

På baggrund af beregninger baseret på ODIN-data fra 2011 samt lønomkostninger redegjort for i kortlægningsrapporten, vurderer Deloitte, at de gennemsnitlige udgifter til en udrykning til et alarmanlæg kan opgøres til ca. 7.000 kr.

Det bemærkes, at det af Budgetanalyse af redningsberedskabet 2012, fremgår, at der i udvalget var enighed om, at en højere gebyrtakst for udrykning til blinde alarmer kan bidrage til at nedbringe antallet af udrykninger, idet det vil styrke ordningens præventive effekt, herunder at Deloitte's provenuskøn er realiserbart²².

Det må formodes, at en højere gebyrtakst for udrykning til blinde alarmer kan bidrage til at nedbringe antallet af udrykninger, idet det vil styrke ordningens præventive effekt. Det er således arbejdsgruppens vurdering, at der bør foretages en fornyet beregning af gebyrets størrelse. Det er ligeledes arbejdsgruppens vurdering, at genberegningen bør foretages på baggrund af redningsberedskabets gennemsnitsomkostninger i forbindelse med udrykninger til alarmer fra alarmanlæg og på baggrund af de principper, der blev beregnet ud fra i 2000 i forbindelse med de aktuelle gebyromkostninger. I den forbindelse vurderes Deloitte's beregninger at være fastsat for højt. Beredskabsstyrelsen har foretaget en genberegning af gebyret. Et notat herom er medtaget som bilag 5.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At Beredskabsstyrelsen udarbejder et lovforslag vedr. ændring af beredskabslovens § 23 a, således at opkrævning af gebyr for det kommunale redningsberedskabs udrykninger til blinde alarmer fra

²² "Afrapportering fra Udvalget for budgetanalyse af redningsberedskabet 2012":
http://www.fmn.dk/nyheder/Documents/2012_forligsdokumenter/Budgetanalyse_af_redningsberedskabet_2012.PDF

lovpligtige alarmanlæg gøres obligatorisk. Samtidig opfordres redningsberedskaberne til via tilslutningsaftalen altid at opkræve gebyr i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra frivillige anlæg.

- At den fornyede beregning af omkostningerne i forbindelse med det kommunale redningsberedskabs udrykninger til alarmer fra alarmanlæg lægges til grund, jf. bilag 5.

10.5 Reduceret udrykningssammensætning ved alarmer fra alarmanlæg

Diskussion

Deloitte oplyser, at deres kortlægning viser, at der hyppigst anvendes en normal udrykningssammensætning på syv brandfolk (ekskl. holdleder og indsatsleder) til udrykning til ABA-alarmer. Set i det perspektiv, at 86 pct. (11.986)²³ af alle ABA-alarmer er blinde, vurderer Deloitte, at ressourceforbruget kan reduceres.

Af Redningsberedskabets Online Dataregistrerings- og INdberetningssystem (ODIN) fremgår ligeledes, at den gennemsnitlige udrykningssammensætning til alarmanlæg er på 7,7 brandfolk (inkl. holdleder og indsatsleder).

Deloitte foreslår i budgetanalysen, at alarmer fra ABA-anlæg som standard bør håndteres med reduceret udrykning, medmindre der er tale om højrisikofyldte objekter/virksomheder (fx plejehjem og hoteller), særligt komplekse eller avancerede ABA-anlæg, eller at andet taler for, at der rykkes ud med en normal udrykning. Der kan yderligere foretages en udrykningsdifferentiering i forhold til tidspunkter på døgnet.

Det er Deloitte's vurdering, at der i højere grad kan dimensioneres herefter i førsteudrykningen til alarmer fra ABA-anlæg.

I budgetanalysen fandt KLs repræsentant, at der kan fastsættes differentierede udrykningssammensætninger alt efter risikobilledet for den enkelte institution eller virksomhed, der er sikret gennem et automatisk brandalarmeringsanlæg. Fastsættelse af udrykningssammensætninger skal dog fortsat være en del af den kommunale risikobaserede dimensionering, idet der kun lokalt er tilstrækkeligt kendskab til risikobilledet. Endvidere finder udvalgets repræsentanter fra KL, at Deloitte's beregning af effektiviseringspotentialet ikke tager højde for, at det generelt er nødvendigt at indkalde flere deltidsbrandmænd end nødvendigt i forbindelse med udrykning, samt at alle indkaldte får betaling for fremmøde.

I budgetanalysen fandt repræsentanten fra Finansministeriet, at Deloitte's analyse peger på, at der kan realiseres et potentiale ved at harmonisere kommunernes udrykningssammensætning.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at den risikobaserede dimensionering lægger op til, at den konkrete udrykningssammensætning fastlægges lokalt af kommunalbestyrelsen. Alarmer fra alarmanlæg må betragtes som reelle alarmer, indtil det er konstateret, at der er tale om en blind alarm. Det er derfor arbejdsgruppens vurdering, at udrykningssammensætningen til en alarm fra et alarmanlæg skal bestå af den udrykning, som ville være sendt af sted ved en traditionel alarm fra det sted, hvor alarmeren er installeret. Arbejdsgruppen har noteret sig, at indsatslederen deltager i langt de fleste udrykninger initieret af alarmanlæg. Der er mange steder en fast praksis, hvorefter indsatslederen ved ankomsten til skadestedet først opsøger ABA-centralen

²³ Tallene er hentet fra Deloitte's budgetanalyse af redningsberedskabet, 2012.

med henblik på at danne sig et overblik over, hvor alarmerne er initieret. Det er endvidere indsatslederen, der vurderer, om betingelserne for at opkræve gebyr er til stede.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At udrykningssammensætningen til en alarm fra et alarmanlæg fortsat fastsættes af kommunalbestyrelsen og består af den udrykning, som ville være sendt af sted ved en traditionel alarm fra det sted, hvor alarmerne er installeret.

10.6 Opbevaring af alarmregistrering ved ABA-centralen i en specifik logbog eller mappe til blinde alarmer

Diskussion

Et tiltag, som vil synliggøre antallet af blinde alarmer over for ejer, er et krav om, at der ved ABA-centralen skal opbevares en separat logbog/mappe til brug for redningsberedskabet.

Der er mange steder en fast praksis, hvorefter indsatslederen ved ankomsten til skadestedet først opsøger ABA-centralen med henblik på at danne sig et overblik over, hvor alarmerne er initieret.

Ved ældre, konventionelle anlæg er detektorerne forbundet til hinanden i grupper. Når én detektor registrerer røg eller brand, er det hele gruppen, der reagerer. ABA-centralen vil derfor oplyse en gruppe af detektorer, som kan have forårsaget en alarm.

Ved nyere anlæg har hver detektor en individuel adresse, hvilket bl.a. betyder, at hver detektor kan programmeres separat, og at den konkrete detektor, der har forårsaget alarmerne, kan lokaliseres direkte fra ABA-centralen.

Formålet med en separat logbog/mappe er at synliggøre problematikken vedrørende blinde alarmer over for anlægsejeren, der vil blive bevidst om, hvorvidt det er specifikke detektorer, der er skyld i de blinde alarmer, og dermed eventuelt kan tage relevante initiativer i samarbejde med en installatør. Samtidig kan det også give redningsberedskabet en anledning til at gå i dialog med anlægsejer om brugen af alarmanlæg eller vejlede herom. Udarbejdelsen af en separat logbog til registrering af alarmer fra det enkelte anlæg skal dog også ses i lyset af det konkrete beredskabsfaglige behov og ressourceforbrug forbundet med registreringen.

Efter praksis findes der i forvejen en driftsjournal til alarmanlæg, hvoraf afholdt inspektion og vedligeholdelse af anlægget fremgår. Denne driftsjournal er målrettet el-installatører, vvs-installatører mv. og har til formål at oplyse, om anlægget til stadighed er funktionsdygtigt. Antallet af alarmer, herunder antallet af blinde alarmer, fremgår ikke.

Anbefaling

Arbejdsgruppen skal anbefale:

- At der udarbejdes en logbog/mappe til registrering af alarmer fra det enkelte anlæg. Dette kan evt. indarbejdes i driftsjournalen, som ofte i forvejen ligger ved ABA-centralen. Arbejdsgruppen vurderer dog, at der er behov for en særskilt logbog/mappe og system for netop at tydeliggøre problemet.

11 Arbejdsgruppens anbefalinger og konsekvenserne heraf

Arbejdsgruppen har behandlet konkrete tiltag til nedbringelse af antallet af blinde alarmer, herunder de tiltag, der er peget på i Deloittes analyse af effektivisering af beredskabsindsættelsen fra 2012.

Arbejdsgruppen har fokuseret på, at forslagene ikke vil medføre yderligere økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne og staten. Arbejdsgruppen har desuden lagt vægt på, at forslagene understøtter en udvikling rettet mod større medansvar blandt virksomheder, institutioner mv.

Arbejdsgruppen bemærker, at sikkerhedsniveauet ikke bør sænkes i bestræbelserne på at nedbringe antallet af blinde alarmer.

Der er enighed i arbejdsgruppen om gennemførelsen af nedenstående tiltag, og arbejdsgruppen anbefaler således følgende:

1. Deloitte har i budgetanalysen af redningsberedskabet anført, at der vil kunne opnås væsentlige reduktioner i antallet af blinde alarmer, hvis der indføres strengere krav til ABA-anlægs tekniske og driftsmæssige formåen, herunder at ikke driftsikre ABA-anlæg bliver påkrævet udskiftet. Af afrapporteringen fra udvalget for budgetanalyse af redningsberedskabet, fremgår, at der i udvalget var enighed om, at dette forslag vil kunne reducere antallet af blinde alarmer. I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde er det ikke godtgjort, at der vil kunne opnås en reduktion på 40 pct. af blinde ABA-alarmer, som anført i Deloittes analyse.

Der er i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde fremlagt oplysninger, der peger på, at ældre anlæg er driftsikre, mens andre oplysninger peger på, at ældre anlæg giver relativt mange fejlalarmer. Der er således ikke noget entydigt billede. Spørgeskemaundersøgelsen peger heller ikke på, at selve teknikken er blandt de væsentligste årsager til blinde alarmer fra alarmanlæg.

Arbejdsgruppen finder dog, at der er en særlig udfordring, når der projekteres og opføres bygninger, hvor der skal opsættes alarmanlæg, da alarmanlægget ikke altid er målrettet den fremtidige anvendelse af bygningen. Bygherre og bygherres rådgiver skal derfor i planlægningsfasen være opmærksomme på alarmanlæggets udformning i forhold til anvendelsen af bygningen. I denne forbindelse er dialogen mellem bygherre, dennes rådgiver, installatøren og i relevant omfang kommunalbestyrelsen, vigtig. Det er ligeledes vigtigt, at der er et tæt samarbejde med installatørerne ved installation af anlæggene og ved den efterfølgende kontrol og vedligeholdelse.

På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at Beredskabsstyrelsen i samarbejde med relevante aktører tager initiativ til at udgive relevant informationsmateriale herom, der beskriver hvad parterne bør være opmærksomme på i planlægningsfasen for at undgå blinde alarmer med hensyn til bl.a. detektortype og –placering under hensyntagen til lokalitetens fremtidige placering.

2. Retningslinjer for drift og vedligeholdelse af brandtekniske installationer fremgår i dag af Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts (DBI's) retningslinjer, nr. 001-005 og 006. Beredskabsstyrelsen og Energistyrelsen har tidligere henvist til DBI's retningslinjer i styrelsernes administrative forskrifter. Denne praksis er i nyere forskrifter forladt af Energistyrelsen og Beredskabsstyrelsen. Kommunerne henviser dog stadig i dag til DBI's retningslinjer i brandstrategien eller i byggetilladelsen. Den primære årsag til dette er, at der pt. ikke findes andre let tilgængelige steder, hvor det er beskrevet, hvorledes man sikrer, at et brandteknisk anlæg har den ønskede kvalitet i hele dets levetid.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der tages initiativ til at udarbejde et nyt grundlag for drift og vedligeholdelse af brandtekniske installationer baseret på EN-standarder samt internationale standarder.

Energistyrelsen har taget initiativ til at sætte et projekt i gang for at sikre, at byggelovgivningen og beredskabslovgivningen samt tilhørende vejledninger, forskrifter mv. ikke indeholder henvisninger til private kontrolordninger som fx DBI's retningslinjer samt et projekt, som har til formål at kortlægge og udarbejde forslag til, hvorledes der kan udarbejdes et nyt grundlag for beskrivelse af udførelse, installation og kontrol af brandtekniske installationer. I arbejdet skal der indgå en udarbejdelse af en standard/vejledning for idriftsættelse af brandtekniske anlæg, herunder retningslinjer for udarbejdelse af en systemintegrationstest.

3. I forbindelse med etablering af et nyt indberetningssystem til afløsning af ODIN, er det vigtigt, at det nye indberetningssystem kommer til at indeholde relevante oplysninger til brug lokalt og nationalt i forbindelse med alarmer fra alarmanlæg, herunder også blinde alarmer. Oplysninger om anlægsnummer, detektornummer, gruppenummer og årsagen til alarmen synes at være relevante at have med i det nye indberetningssystem (inddata).

Vedrørende uddata bør det nye indberetningssystem give mulighed for, at redningsberedskaberne foretager dataudtræk fra systemet, således at der nemt og hurtigt kan foretages screeninger og udskrives rapporter og lister med oplysninger om alarmer, herunder blinde alarmer, fra de enkelte anlæg. Det vil på denne måde være muligt for redningsberedskaberne at følge udviklingen for de enkelte anlæg og se, hvilke detektorer, der udløser blinde alarmer. Beredskabsstyrelsen vil også mere detaljeret kunne følge med i udviklingen af udrykninger til alarmer fra alarmanlæg, herunder blinde alarmer til brug for national statistik.

Omfanget af oplysninger skal dog også ses i lyset af det konkrete beredskabsfaglige behov og resourceforbrug forbundet med registreringen.

På baggrund af ovenstående anbefaler arbejdsgruppen, at diskussionen inddrages i forbindelse med udviklingen af et nyt indberetningssystem til afløsning af ODIN. Det er arbejdsgruppens vurdering, at et styrket vidensgrundlag også i fremtiden vil kunne bidrage til at fokusere indsatsen i forhold til at nedbringe antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg.

-
4. Skærpet fokus på instruktion og uddannelse af brugere vil efter arbejdsgruppens opfattelse kunne nedbringe antallet af blinde alarmer. Det vil sikre, at anlægsejere og brugere bliver bekendte med de muligheder, som findes for at nedbringe antallet af blinde alarmer. Det er arbejdsgruppens vurdering, at der ikke i tilstrækkeligt omfang bliver informeret om eller taget hensyn til alarmanlæg, når håndværkere er på besøg, hvilket ligeledes medfører, at blinde alarmer opstår. Kendskab til anlæggenes muligheder, begrænsninger, designforbedringer, og hvad der kan udløse alarmer, vil kunne medvirke til at nedsætte antallet af blinde alarmer fra alarmanlæg.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at Beredskabsstyrelsen i samarbejde med relevante aktører tager initiativ til at udgive relevant vejledningsmateriale til eksempelvis redningsberedskaberne, anlægsejere, brugere og håndværkere for at øge kendskabet til alarmanlæg og betydningen af vedligeholdelse af disse. I den forbindelse er det relevant at undersøge mulighederne for ligeledes at udarbejde undervisningsmateriale til håndværkere for at øge kendskabet til alarmanlæg og den eventuelle påvirkning af disse ved håndværksarbejde, da det er arbejdsgruppens opfattelse, at det især er ved håndværksarbejde, at de blinde alarmer opstår.

Endvidere anbefales det, at der udbydes kurser for anlægsejere og brugere med henblik på at sikre, at disse bliver bekendt med de muligheder, som findes for at nedbringe antallet af blinde alarmer.

Det anbefales ligeledes, at redningsberedskabet med udgangspunkt i en opgørelse af antallet af blinde alarmer på virksomheden, går i dialog med pågældende virksomhed, hvor redningsberedskabet ikke foretager brandsyn, og hvor der hyppigt opstår problemer med blinde alarmer. Ved virksomheder, hvor redningsberedskabet foretager brandsyn, er det oplagt at tage denne dialog i forbindelse med brandsynet.

5. Bygningsejere/brugere bliver i visse tilfælde først opmærksomme på, at der har været en alarm fra deres anlæg, når de har modtaget en regning, bl.a. fordi at redningsberedskabet har været i bygningen udenfor arbejdstid.

Arbejdsgruppen anbefaler, at det nærmere overvejes, hvorledes det kan sikres, at anlægsejer møder med en repræsentant (kontaktperson) ved alarmer fra alarmanlæg. Det vil over for virksomheden eller institutionen synliggøre antallet af blinde alarmer og dermed give incitament til at nedbringe antallet.

6. Formålet med bestemmelsen i § 23 a i beredskabsloven om gebyr for udrykning til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg, var at nedbringe antallet af blinde alarmer fra de lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg. Gebyret skulle udgøre en økonomisk tilskyndelse i forhold til anlægsejerne til en bedre vedligeholdelse og daglig anvendelse af disse anlæg mv. Det var op til kommunalbestyrelserne, hvorvidt de ville gøre brug af denne hjemmel. Spørgeskemaundersøgelsen har vist, at der er ca. 10 kommuner ud af 98 kommuner, der ikke gør brug af muligheden for at opkræve gebyr.

Bestemmelsen omfatter ikke frivillige alarmanlæg, da kommunerne med hjemmel i almindelige kommunalretlige grundsætninger kan opkræve et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra disse anlæg. Opkrævning af et gebyr fremgår typisk af tilslutningsaftalen.

Det er Deloitte's vurdering, at der ikke er nogen sammenhæng mellem gebyrtaksten og de tilhørende udgifter. I forhold til ordningens præventive effekt har Deloitte gennem de kvalitative interview erfaret, at gebyrets nuværende størrelse ikke betragtes som højt, det vil sige, at et højere gebyr sandsynligvis vil have en større præventiv effekt, end ordningen har i dag. I udvalget var der enighed om, at en højere gebyrtakst for udrykning til blinde alarmer kan bidrage til at nedbringe antallet af udrykninger, idet det vil styrke ordningens præventive effekt, herunder at Deloitte's provenuskøn er realiserbart.

Flere kommuner har gennem en periode peget på, at gebyret langt fra kompenserer de faktiske omkostninger ved udrykninger, og at et gebyr af den størrelsesorden, som er gældende i dag, ikke virker som en relevant motivationsfaktor over for anlægsejerne.

Det må formodes, at en højere gebyrtakst for udrykning til blinde alarmer kan bidrage til at nedbringe antallet af udrykninger, idet det vil styrke ordningens præventive effekt.

Arbejdsgruppen anbefaler, at Beredskabsstyrelsen udarbejder et lovforslag vedr. ændring af beredskabslovens § 23 a, således at det gøres obligatorisk for kommunalbestyrelsen at opkræve gebyr for udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske alarmanlæg, når betingelserne for opkrævning af gebyret i øvrigt er opfyldt. Samtidig opfordres redningsberedskaberne til via tilslutningsaftalen altid at opkræve gebyr i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra frivillige anlæg. Dette vil medføre en ensartethed over hele landet og styrke incitamentet til at undgå blinde alarmer fra automatiske brandalarmanlæg.

Gebyret for udrykninger til blinde alarmer fra de lovpligtige anlæg fastsættes efter beredskabslovens § 23 a som gennemsnitsomkostningerne i forbindelse med udrykninger til blinde alarmer fra lovpligtige automatiske brandsikringsanlæg, og det efter de nugældende regler er den enkelte kommunalbestyrelse, der fastsætter dimensioneringen på baggrund af en lokal risikoprofil og et fastlagt serviceniveau for redningsberedskabet i kommunen. Et gennemsnitsgebyr må derfor i dag fastsættes på et statistisk grundlag. Et sådant centralt fastsat gebyr vil løbende skulle reguleres, og arbejdsgruppen anbefaler, at reguleringen sker som i dag, jf. bekendtgørelse om gebyr for redningsberedskabets udrykning til blinde alarmer, dvs. en årlig regulering med satsreguleringsprocenten. En genberegning af gebyrets størrelse er foretaget i bilag 5.

Lovændringen vil kunne gennemføres samtidig med de øvrige ændringer af beredskabsloven, som følger af den politiske aftale om redningsberedskabet i 2013-2014.

7. Deloitte foreslår i budgetanalysen, at alarmer fra ABA-anlæg som standard bør håndteres med reduceret udrykning, medmindre der er tale om højrisikofyldte objekter/virksomheder (fx plejehjem og hoteller), særligt komplekse eller avancerede ABA-anlæg, eller at andet taler for, at der rykkes ud med en normal udrykning. Deloitte anfører, at der yderligere kan foretages en udrykningsdifferentiering i forhold til tidspunkter på døgnet.

I budgetanalysen fandt KLs repræsentant, at fastsættelse af udryknings sammensætninger fortsat skal være en del af den kommunale risikobaserede dimensionering, idet der kun lokalt er tilstrækkeligt kendskab til risikobilledet. Endvidere finder udvalgets repræsentanter fra KL, at Deloitte's bereg-

ning af effektiviseringspotentialer ikke tager højde for, at det generelt er nødvendigt at indkalde flere deltidsbrandmænd end nødvendigt i forbindelse med udrykning, samt at alle indkaldte får betaling for fremmøde.

I budgetanalysen fandt repræsentanten fra Finansministeriet, at Deloitte's analyse peger på, at der kan realiseres et potentiale ved at harmonisere kommunernes udrykningssammensætning.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at den risikobaserede dimensionering lægger op til, at den konkrete udrykningssammensætning fastlægges lokalt af kommunalbestyrelsen. Alarmer fra alarmanlæg må betragtes som reelle alarmer, indtil det er konstateret, at der er tale om en blind alarm. Det er derfor arbejdsgruppens vurdering, at udrykningssammensætningen til en alarm fra et alarmanlæg skal bestå af den udrykning, som ville være sendt af sted ved en traditionel alarm fra det sted, hvor alarmanlægget er installeret.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at udrykningssammensætningen til en alarm fra et alarmanlæg fortsat fastsættes af kommunalbestyrelsen og består af den udrykning, som ville være sendt af sted ved en traditionel alarm fra det sted, hvor alarmanlægget er installeret.

8. For at synliggøre antallet af blinde alarmer over for ejer, anbefaler arbejdsgruppen, at der udarbejdes en logbog/mappe til registrering af alarmer fra det enkelte anlæg. Dette kan evt. indarbejdes i driftsjournalen, som ofte i forvejen ligger ved ABA-centralen. Arbejdsgruppen vurderer dog, at der er behov for en særskilt logbog/mappe og system for netop at tydeliggøre problemet. Formålet med en separat logbog/mappe er at synliggøre problematikken vedrørende blinde alarmer over for anlægsejer, der vil blive bevidst om, hvorvidt der er specifikke detektorer, der er skyld i blinde alarmer og eventuelt tager relevante initiativer i samarbejde med en installatør. Samtidig kan det også give redningsberedskabet en anledning til at gå i dialog med anlægsejer om brugen af alarmanlæg eller vejlede herom.

Arbejdsgruppen vurderer herefter, at de nævnte forslag ikke vil medføre yderligere opgaver eller omkostninger for staten, at de nævnte forslag ikke vil medføre yderligere bebyrdende opgaver eller omkostninger for de kommunale myndigheder, samt at forslagene samlet set vil medføre økonomiske fordele for erhvervslivet og samfundet, såfremt de medfører en nedbringelse af antallet af blinde alarmer.

Bilag vedhæftes i særlig fil